

Jazz

ЏЕЗ - МУЗИКА

*Јана Јокић,
8-1*

ШТА ЈЕ ЏЕЗ?

- Џез је музички жанр настао у Америци на самом почетку XX века у тренутку када је дошло до спајања црначке духовне и световне музике са европским инструментима.

То је био први музички стил који је настао на овом континенту.

ПОЧЕТАК ЏЕЗА

- Почетке џеза проналазимо у песмама уз рад и духовним песмама црних робова, који су песмом исказивали своје дубоке осећаје и носталгију за Африком, која је била њихова домовина.

ГДЕ ЈЕ НАСТАО?

- Настао је у **Њу Орлеансу**, граду и луци у Америци.

Ту су прво стизали бродови из Африке са црнцима који су двођени у Америку да би били робови.

Музика коју су они изводили била је **вокална**. То су, такозвани, „негро спиритуали“ (*црначке духовне и световне песме*).

Када су те песме кренуле да се изводе на инструментима који су у Америку стигли из Европе, сматра се да је настао **џез**.

КОЈА ЈЕ ОСНОВНА КАРАКТЕРИСТИКА ЏЕЗА?

- Основна карактеристика џеза је импровизација.

То је тренутно извођење музичке теме, без нотног записа и са пуно измена.

Импровизација се никада не изводи два пута иста, већ се сваки пут изводи другачија.

ШТА ЧИНИ САСТАВ ЏЕЗА?

- У једном џез саставу постоје три групе инструмената:
 1. **солистички** (труба, вибрафон, кларинет, клавир...)
 2. **хармонски** (гитара, клавир, контрабас...) и
 3. **ритмички** (ритам секција-велики бубањ, добош, чинеле..).

ШТА ЈЕ МАЛИ, А ШТА ВЕЛИКИ ЏЕЗ САСТАВ?

- Мали џез састав зове се комбо (*combo*) и има од два до осам свирача.
- Велики џез састав зове се биг бенд (*big band*) и има од 10 до 15 свирача.

КОЈЕ СУ РАЗВОЈНЕ ФАЗЕ ЏЕЗА? ПОДВРСТЕ ЏЕЗА

- Током свог постојања џез је прошао кроз више развојних фаза: Њу Орлеанс стил, тј. “врући” џез, диксиленд, чикашки стил, симфонијски џез, свинг, би-бап, “хладни” џез, прогресивни стил, модерни џез...

ДИКСИЛЕНД

- Стил који обједињује елементе блуза и регтајма.

Са овим стилем први пут се појавила реч *џез*.

Типични диксиленд, или њу орлеанс џез како су га још звали, изводила је мала група, од пет до осам музичара.

Основна карактеристика стила јесте импровизација.

Музичари су за импровизацију користили мелодије познатих маршева, црквених песама, регтајма или блуза. [Пример диксиленда](#) (кликнути на линк)

СВИНГ И БИБАП

- Свинг се појављује у 20. веку. Карактерише га чврста ритмичка секција, умерени или брзи темпо и синкопирани ритам. Свинг музику најчешће је свирао велики извођачки састав (*биг бенд*), а саксофон је добио једну од водећих улога. Краљ свинга био је кларинетиста Бени Гудмен. [Пример свинга](#)
- Бибал је џез правац који карактерише брз ритам. Ова музика потпуно је различита од лаганих плесних ритмова великих свинг оркестра. То је био први стил намењен слушању, а не игрању. Обично га изводи мањи џез састав. [Пример за бибап](#)

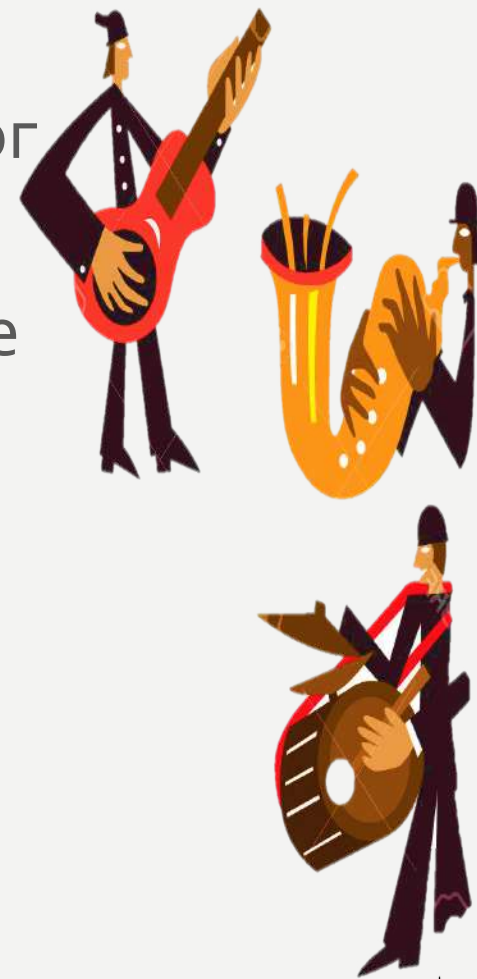

ЏЕЗ РОК И СИМФОНИЈСКИ ЏЕЗ

Комбинацијом џеза и других музичких жанрова, добиле су се још неке подврсте џеза.

- **Џез рок** настао је крајем шездесетих година прошлог века комбинацијом џез и рок музике. Нови стил ујединио је џез импровизацију са звуком електричне гитаре. [Пример за џез рок](#)
- Спајањем џеза и симфонијске музике настао је симфонијски џез. Његов оснивач био је амерички композитор Џорџ Гершвин.

Једно од познатих дела које је писано овим стилем је www.youtube.com/watch?v=7-MJZJjJs4A

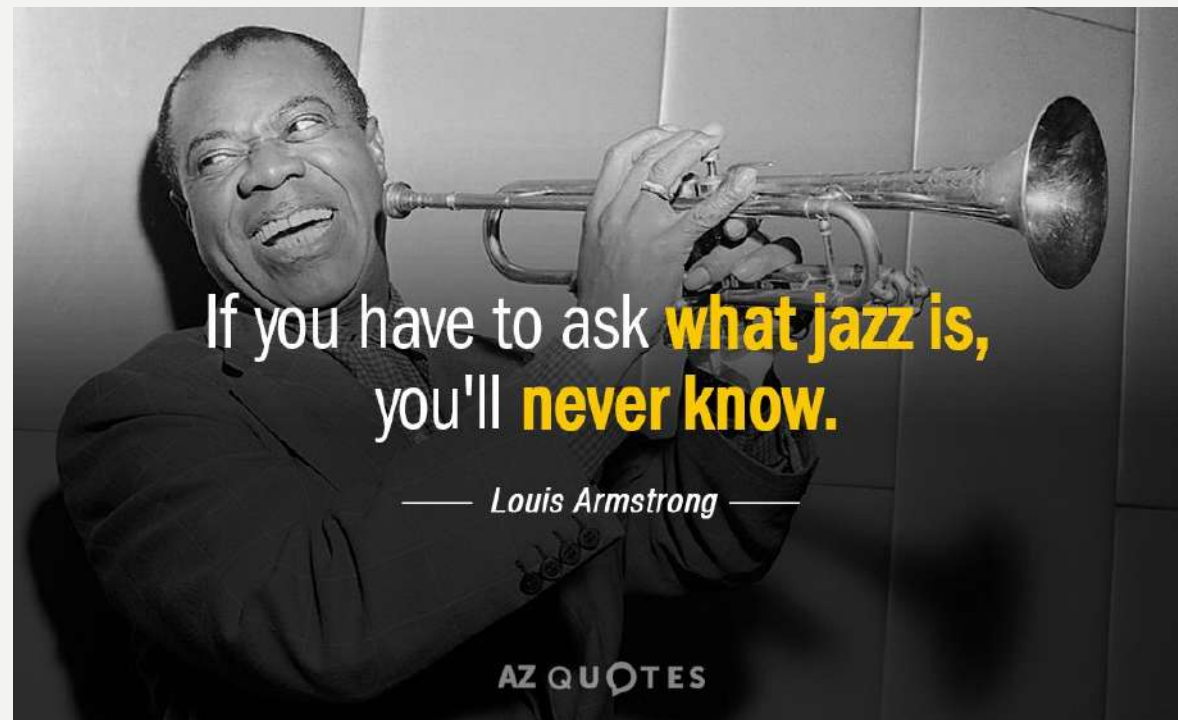
КО СУ НАЈПОЗНАТИЈИ СВЕТСКИ ЏЕЗ – МУЗИЧАРИ?

- Џез музичари су комплетни музичари (и композитори и извођачи), а најпознатији светски музичари свих времена су: Луис Армстронг, Кинг Оливер, Сидни Беше, Дјук Елингтон, Бени Гудман, Каунт Бејзи, Лајонел Хемптон, Чарли Паркер, Диззи Гилеспи, Мајлс Дејвис, Ђанго Рајхарт, Ела Џицџералд, Били Холидеј...

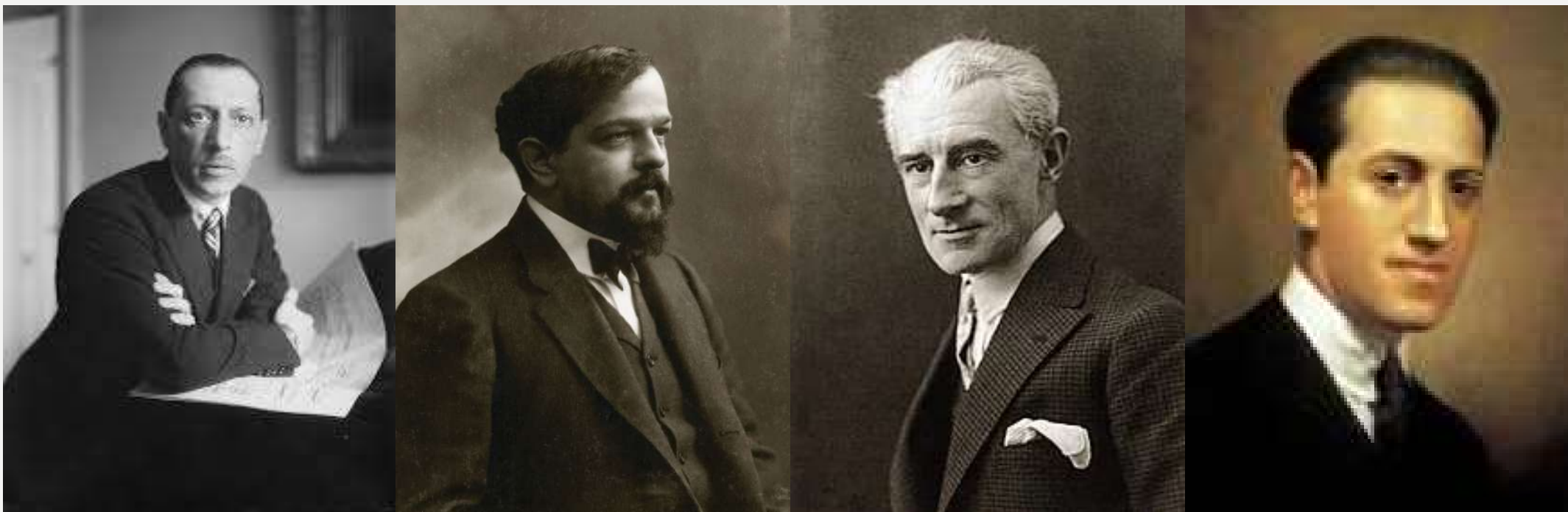
- Никада није било лако утврдити чиме џез привлачи народ.

Када су Луиса Армстронга питали шта је то џез, он је одговорио: "Ако морате да питате, никада нећете сазнати". Дакле, у срцу ове музике лежи необјашњиво „нешто“ што се може осетити, али не и описати.

НА КОГА ЈЕ СВЕ ЏЕЗ УТИЦАО?

- Џез је утицао на уметничку музику и то у делима Стравинског, Дебисија, Равела, Џорџа Гершвина...

- Никада у историји ниједна музичка појава није успела да савлада границе раса и нација, као што је то случај са џезом.

КОЈИ ЈЕ НАЈЗНАЧАЈНИЈИ ЏЕЗ ОРКЕСТАР СРБИЈЕ?

- Најзначајнији џез оркестар код нас је **Биг бенд Радио – телевизије Србије**. Основан је 1954. године.

Током година с њим су наступале највеће светске звезде музике, као што су Реј Чарлс, Бени Голсон, Џозефина Бекер, Миреј Матје, Фрида Лингстад, из познате групе АВВА, и многи други.

Некадашњи музичари овог ансамбла су данас светски познати џез музичари, као што су Стјепко Гут и Душко Гојковић .

- [Овде можете послушати једну њихову изведбу.](#)

Jazz music is the power of now.
There is no script. It's conversation.
The emotion is given to you by
musicians as they make split-second
decisions to fulfill what they feel the
moment requires.

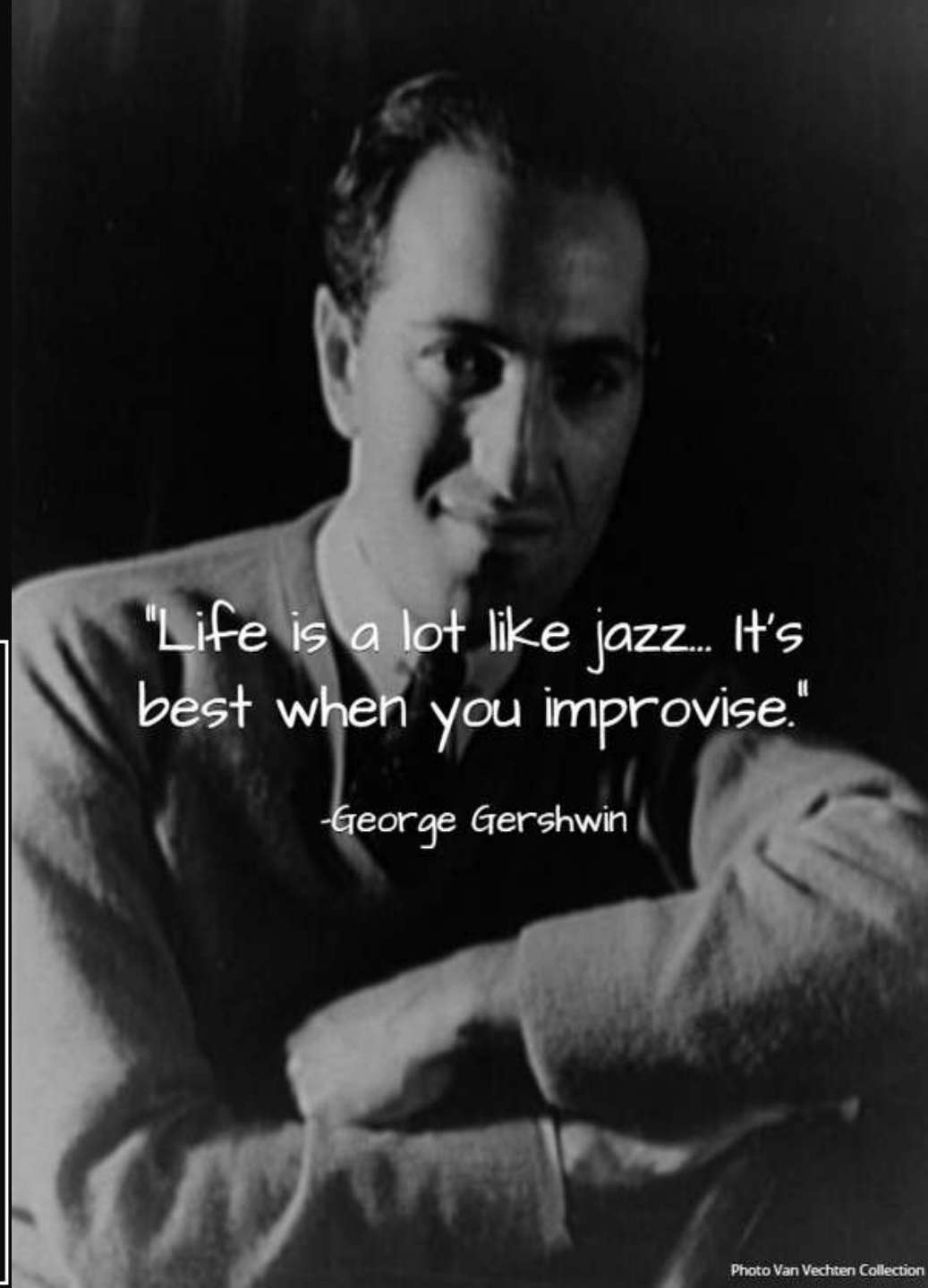
— *Wynton Marsalis* —

The rhythm of life is a jazz rhythm

— *Langston Hughes* —

AZ QUOTES

"Life is a lot like jazz... It's
best when you improvise."

— *George Gershwin* —